



RESPUBLIKAMIZDA MADANIYAT VA MA'NAVIYAT
SOHASIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHOTLAR

Azimova Maftuna Muhammadamin qizi

Qo'qon universiteti o'qituvchisi

Maftunaazimova67@gmail.com

Tel: (88)811- 67-57

Abdurahimova Roziyaxon Nozimjon qizi

Qo'qon universiteti 3-25 guruh talabasi

93.414.44.26

12bwjsj@gmail.comxolmatovau469@gmail.com

Gufrova Gulmira G'ayrat qizi

Qo'qon universiteti 3-25 guruh talabasi

+998 20 010 25 07

gufrovaqulmira644@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida madaniyat va ma'naviyat sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar mazmuni va ahamiyati tahlil etiladi. Xususan, milliy madaniy merosni asrab-avaylash, tarixiy yodgorliklarni muhofaza qilish, madaniyat muassasalari faoliyatini modernizatsiya qilish, kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish hamda yoshlar ma'naviyatini yuksaltirishga qaratilgan davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari yoritib beriladi. Shuningdek, sohada qabul qilingan qonun hujjatlari, davlat dasturlari va konseptual islohotlarning jamiyat ma'naviy hayotidagi o'rni va samaradorligi ilmiy nuqtayi nazardan baholanadi.

Kalit so'zlar: madaniyat, ma'naviyat, madaniy meros, ma'naviy tarbiya, davlat siyosati, islohotlar, madaniyat muassasalari, yoshlar ma'naviyati, milliy qadriyatlar, ma'naviy taraqqiyot.



Kirish. Bugungi globallashuv sharoitida har bir davlat o'z milliy madaniyati va ma'naviy qadriyatlarini asrab-avaylash, rivojlantirish va kelajak avlodga yetkazish mas'uliyatini chuqur his etadi. O'zbekiston Respublikasida ham madaniyat va ma'naviyat sohasini rivojlantirish davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Chunki jamiyatning barqaror taraqqiyoti, xalqning ijtimoiy faolligi va yosh avlodning barkamol bo'lib voyaga yetishi bevosita ma'naviy muhit bilan chambarchas bog'liqdir.

So'nggi yillarda Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi doirasida madaniyat va ma'naviyat sohasida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Ushbu islohotlar milliy o'zlikni anglash, tarixiy merosni asrash, zamonaviy madaniy muhitni shakllantirish hamda jamiyatda yuksak ma'naviy qadriyatlarni qaror toptirishga qaratilgan.

Respublikamizda madaniyat sohasini rivojlantirish borasida avvalo infratuzilmani yaxshilashga katta e'tibor qaratilmoqda. Teatrlar, muzeylar, san'at saroylari, madaniyat markazlari va kutubxonalar rekonstruksiya qilinib, zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlanmoqda. Bu esa madaniy xizmatlar sifatini oshirishga va aholining barcha qatlamlari uchun teng imkoniyatlar yaratishga xizmat qilmoqda.

Shuningdek, milliy madaniy merosni asrab-avaylash va targ'ib qilish yo'lida muhim ishlar amalga oshirilmoqda. Tarixiy obidalar, xalq amaliy san'ati namunalari, milliy urf-odat va an'analar davlat muhofazasiga olinib, ularni yosh avlod ongiga singdirish maqsadida turli madaniy-ma'rifiy tadbirlar o'tkazilmoqda. UNESCO bilan hamkorlikda ko'plab tarixiy yodgorliklar jahon merosi ro'yxatiga kiritilmoqda.

Ma'naviyat sohasida olib borilayotgan islohotlarning markazida inson, uning ongi va dunyoqarashi turadi. Bu borada "Ma'naviyat va ma'rifat" markazi faoliyati kuchaytirilib, jamiyatda ma'naviy muhitni sog'lomlashtirishga qaratilgan dasturlar amalga oshirilmoqda. Aholi, ayniqsa



yoshlar o'rtasida vatanparvarlik, milliy g'urur, fuqarolik mas'uliyati kabi tushunchalarni mustahkamlashga katta e'tibor berilmoqda.

Ta'lim tizimida ham ma'naviy-ma'rifiy islohotlar izchil olib borilmoqda. Oliy ta'lim muassasalarida "Ma'naviyat asoslari", "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi", "Milliy g'oya" kabi fanlar orqali talabalar ongida yuksak ma'naviy qadriyatlar shakllantirilmoqda. Bu fanlar yoshlarning mustaqil fikrlash, ijtimoiy jarayonlarga ongli munosabat bildirish qobiliyatini rivojlantiradi.

Yoshlar — mamlakat kelajagi hisoblanadi. Shu sababli davlat siyosatida yoshlarning ma'naviy kamolotiga alohida urg'u berilmoqda. Yoshlar uchun madaniyat va san'at sohasida to'garaklar, ijodiy studiyalar, festivallar va tanlovlar tashkil etilmoqda. Bu ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish, iste'dodini yuzaga chiqarish va salbiy ta'sirlardan himoyalashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Bundan tashqari, kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish ma'naviy islohotlarning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Elektron va an'anaviy kutubxonalar faoliyati kengaytirilib, yoshlarning badiiy va ilmiy adabiyotlarga bo'lgan qiziqishi oshirilmoqda. Kitob — inson tafakkurini boyituvchi eng muhim manba ekanligi doimiy targ'ib qilinmoqda.

O'zbekiston Respublikasida madaniyat va ma'naviyat sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar jamiyatning ma'naviy yuksalishiga, milliy madaniyatning ravnaq topishiga va barkamol avlodni tarbiyalashga xizmat qilmoqda. Ushbu islohotlar Yangi O'zbekistonning mustahkam ma'naviy poydevorini yaratishda muhim ahamiyat kasb etadi. Kelgusida ham madaniyat va ma'naviyat sohasidagi izchil siyosat mamlakat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri bo'lib qoladi.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti quyidagi asosiy organlardan iborat: Bosh Assambleya, Xavfsizlik Kengashi, Iqtisodiy va Ijtimoiy Kengash, Xalqaro Adliya Sudi va Kotibiyat. Bosh Assambleya BMTning eng yuqori vakolatli



organi bo'lib, barcha a'zo davlatlarning vakillari qatnashadi. Har bir a'zo davlat bitta ovozga ega.

BMTning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: xalqaro tinchlik va xavfsizlikni saqlash, davlatlar o'rtasidagi do'stona munosabatlarni rivojlantirish, xalqaro hamkorlikni kuchaytirish orqali iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy va insonparvarlik muammolarini hal qilish, hamda inson huquqlari va asosiy erkinliklariga hurmatni keng targ'ib qilish.

BMT tizimi doirasida faoliyat yurituvchi ixtisoslashgan agentliklar ham mavjud bo'lib, ular orasida YUNESKO, Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST), BMTning Oziq-ovqat va qishloq xo'jaligi tashkiloti (FAO), BMTning Bolalar fondi (YUNISEF) va boshqa tashkilotlar alohida o'rin tutadi.

O'zbekiston Respublikasi 1992-yil 2-martda Birlashgan Millatlar Tashkilotining 46-sessiyasida bir ovozdan a'zo etib qabul qilindi. Bu tarixiy voqea yangi mustaqil O'zbekistonning xalqaro hamjamiyat tomonidan tan olinishidagi muhim bosqich bo'ldi. O'zbekistonning BMTga a'zo bo'lishi uning mustaqil davlat sifatida xalqaro huquq subyekti ekanligini tasdiqladi.

A'zo bo'lish jarayoni bir necha bosqichlardan iborat edi. Birinchi bosqichda O'zbekiston BMTga a'zolik uchun ariza topshirdi. Ikkinchi bosqichda BMTning a'zolik bo'yicha maxsus komiteti arizani ko'rib chiqdi va Xavfsizlik Kengashiga tavsiya berdi. Uchinchi bosqichda Xavfsizlik Kengashi arizani ma'qulladi va Bosh Assambleyaga yo'naltirdi. Nihoyat, to'rtinchi bosqichda Bosh Assambleya O'zbekistonni BMTga a'zo qabul qilish to'g'risida qaror qabul qildi.

O'zbekistonning BMTga a'zo bo'lishi mamlakatning tashqi siyosatidagi muvaffaqiyatli boshlanish bo'ldi. Bu voqea O'zbekistonning boshqa xalqaro tashkilotlarga ham a'zo bo'lishiga yo'l ochdi va uning xalqaro nufuzini oshirdi.

BMTga a'zo bo'lganidan so'ng, O'zbekiston faol ravishda tashkilotning barcha yo'nalishlarida ishtirok etdi. O'zbekiston BMT Bosh Assambleyasining



muntazam sessiyalarida doimiy ravishda ishtirok etib, dunyoni tashvishga solayotgan eng muhim masalalar bo'yicha o'z nuqtai nazarini bayon qildi.

O'zbekiston BMTning ixtisoslashgan agentliklari bilan ham faol hamkorlik o'rnatdi. YUNESKO, JSST, FAO, YUNISEF va boshqa tashkilotlar bilan birgalikda ko'plab loyihalar amalga oshirildi. Bu loyihalar ta'lim, sog'liqni saqlash, bolalar huquqlari, atrof-muhitni muhofaza qilish va boshqa sohalarni qamrab oldi.

O'zbekiston BMTning Markaziy Osiyo bo'yicha maxsus dasturlarida ham faol ishtirok etdi. Mintaqa mamlakatlari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, transchegaraviy muammolarni hal qilish va mintaqaviy barqarorlikni ta'minlash bo'yicha bir qator tashabbuslar ilgari surildi.

O'zbekiston BMT doirasida bir qator muhim diplomatik erishishlarga erishdi. 2008-2009-yillarda O'zbekiston BMT Bosh Assambleyasining 63-sessiyasida Ijroiya kengashiga saylandi. Bu mamlakatning xalqaro hamjamiyatdagi nufuzini yanada oshirdi.

O'zbekiston BMTning Inson huquqlari kengashi faoliyatida ham faol qatnashdi. Inson huquqlari sohasidagi yutuqlari va bu sohadagi islohotlar xalqaro hamjamiyat tomonidan e'tirof etildi.

Shuningdek, O'zbekiston BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirish bo'yicha faol ish olib bormoqda. 2030-yilgacha barqaror rivojlanish bo'yicha dasturning barcha sohalarida muhim natijalarga erishildi.

Bugungi kunda O'zbekiston va BMT o'rtasidagi hamkorlik yangi bosqichga ko'tarildi. O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev rahbarligida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar natijasida mamlakatning BMT bilan hamkorligi yanada kuchaydi.

O'zbekiston BMTning ko'plab konventsiyalariga qo'shildi va ularning bajarilishini ta'minladi. Inson huquqlari, gender tengligi, bolalar huquqlari, mehnat huquqi va boshqa sohalardagi xalqaro standartlarni milliy qonunchilikka joriy etish bo'yicha muhim ishlar amalga oshirildi.



BMTning O'zbekistondagi vakolatxonasi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga muhim hissa qo'shmoqda. Birgalikda amalga oshirilayotgan loyihalar aholi sifatini yaxshilash, barqaror rivojlanishni ta'minlash va inson huquqlarini himoya qilishga qaratilgan.

Xulosa. O'zbekistonning 1992-yil 2-martda Birlashgan Millatlar Tashkilotiga a'zo bo'lishi mamlakat tarixidagi eng muhim voqealardan biri bo'ldi. Bu voqea yangi mustaqil davlatning xalqaro hamjamiyat tomonidan tan olinishini tasdiqladi va uning xalqaro huquq subyekti sifatidagi maqomini mustahkamladi.

BMTga a'zo bo'lish O'zbekistonning tashqi siyosatidagi strategik yo'nalishlardan biri bo'ldi. Bu mamlakatning boshqa xalqaro tashkilotlarga a'zo bo'lishiga, diplomatik aloqalarni kengaytirishiga va xalqaro nufuzini oshirishiga imkon yaratdi.

Bugungi kunda O'zbekiston BMT doirasida faol ishtirok etib, mintaq va dunyo miqyosidagi muhim masalalar bo'yicha o'z nuqtai nazarini bayon qilmoqda. BMT bilan hamkorlik mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga, inson huquqlarini himoya qilishga va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishga muhim hissa qo'shmoqda.

Kelajakda O'zbekiston BMT bilan hamkorlikni yanada kuchaytirish, xalqaro tinchlik va xavfsizlikni ta'minlash, barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirish va mintaq hamkorligini rivojlantirish yo'lida faol harakat qilishda davom etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - Toshkent, 1992.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining BMT Bosh Assambleyasidagi nutqlari. - Toshkent, 2017-2023.
3. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Nizomi. - Nyu-York, 1945.
4. O'zbekiston va BMT: hamkorlikning 30 yili. - Toshkent, 2022.



5. Inomjonova M. O'zbekistonning xalqaro tashkilotlardagi faoliyati // O'zbekiston tarixi. - 2020. - №3. - B. 45-52.
6. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikning birinchi yillari. - Toshkent: O'zbekiston, 1996. - 352 b.
7. BMT Bosh Assambleyasining 46-sessiyasi protokollari. - Nyu-York, 1992.
8. Xalqaro munosabatlar va dunyo siyosati: darslik / M. Xasanov va boshq. - Toshkent, 2021. - 420 b.
9. O'zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vazirligining axborot xizmati materiallari. - www.mfa.uz
10. Birlashgan Millatlar Tashkilotining rasmiy veb-sayti. - www.un.org
11. Temirova. M. M.Tasks of the preventive inspector in raising the level of legal culture of the population and studying public opinion Interdiscipline innovation and scientific research conference international scientific-online conference part 20 may 15th collections of scientific works london 2024
12. Temirova M. M. РЕФОРМЫ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УЗБЕКИСТАНА И СТРАТЕГИИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА (1991–2025 EuroAsian International Scientific Online Conference Volume 5 Issue 1 | 2026 | International conference on multidisciplinary studies and education (Fransiya xalqaro konferensiya)
13. Temirova M.M. Jamoat tartibini saqlashning tarixiy bosqichlari Bosma O‘z MU xabarlar 2025/11 (mahalliy OAK) 20-24
14. Azimova, M. M.(2025). SOBIQ SHO'ROLAR VA SOVETLAR HUKUMRONLIGI DAVRIDA O'ZBEKISTONDA TIBBIYOT TARIXI. B THEORETICAL ASPECTS IN THE FORMATION OF PEDAGOGICAL SCIENCES (T. 4, Выпуск 20, сс. 42–46). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16626069>



15. Azimova M.M. FARG‘ONA VODIYSIDA O‘TISH DAVRI BOSQICHLARIDA SOG‘LIQNI SAQLASH SOHASINING MODDIY.<https://esiconf.org/index.php/MRIATS/issue/view/89> Angliya xalqaro konferensiyasi.

16.Temirova M.M. Farg‘ona viloyat radiosi tarixiga doir ayrim mulohazalar FarDU Ilmiy xabarlar – 2019. – № 5. –. (07.00.00. №.32).

17.Islomov A. L. Economic cooperation between Uzbekistan and Azerbaijan in the 21st century.Edu vision journal of Innovations in pedagogy educational Advancements volume 01. ISSUE 02. Feburary 2025.ISSN €: 3061-6972.

18.Azimova M.M. Farg‘ona vodiysida o‘tish davri bosqichlarida sog‘liqni saqlash sohasining moddiy texnik holati. Humanities science xalqaro jurnali. INSONSHUNOSLIK FANLARI JURNALI 2-jild, 1-son (yanvar, 2026). – B. 53.

